

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка
Кафедра педагогіки та психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕХНОЛОГІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальність **014 Середня освіта (Мова і література (польська))**

освітньо-професійна програма **Середня освіта (Мова і література (польська))**

Кременець – 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Технології виховної роботи» для студентів з галузі 01 Освіта / Педагогіка спеціальністю 014 Середня освіта предметною спеціалізацією 014 Середня освіта (Мова і література (польська)) за освітньо-професійною програмою бакалавра. – 31 серпня 2020 р. – 19 с.

Розробник: Кравець Л.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри педагогіки та психології.

Протокол № 1 від 31 серпня 2020 року.

В.о.завідувача кафедри

педагогіки та психології Н.В. Савелюк

1. Вступ

Анотація. Курс «Технології виховної роботи» посідає важливе місце в загальній структурно-логічній схемі підготовки бакалавра. Він належить до циклу гуманітарних дисциплін, пов'язаних з вивченням психолого-педагогічних особливостей формування особистості майбутнього педагога. Дисципліна «Технології виховної роботи» є одним із актуальних курсів даного циклу, який розвиває у здобувачів вищої освіти розуміння закономірностей педагогічних виховних явищ, ознайомлює із основними положеннями, методами організації виховної роботи, формує практичні вміння застосовувати набуті знання в освітньому процесі. Освітній компонент «Технології виховної роботи» допоможе оволодіти такими компетентностями і світоглядом на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання.

Ключові слова: виховання, методи та форми виховання, процес виховання, вчитель, класний керівник нової української школи, компетентності та компетенції, нова парадигма виховання, засади сучасного виховання, цілісний виховний простір, духовно моральні цінності, пріоритети у вихованні компетентної особистості.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3/3	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність: 014 Середня освіта (Мова і література (польська))		
Змістових модулів – 5/5	Освітньо-професійна програма: Середня освіта (Мова і література (польська)) Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Курс:	
Загальна кількість годин – 90 / 90		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекції	
	16 год.	2 год.	

		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		54	82
		Вид контролю: залік	
		залік	залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

- для денної форми навчання – 38 % – 62 %;
- для заочної форми навчання – 9 % – 91 %

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: полягає в опануванні здобувачами вищої освіти сучасними теоретичними знаннями і практичними вміннями про принципи, форми, методи й засоби виховання, ознайомленні з різними напрямками виховання та технологією їх реалізації в освітньому процесі, оволодінні вміннями організації й здійснення виховної роботи в закладі загальної середньої освіти, закладах позашкільної освіти, тимчасових дитячо-юнацьких осередках.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Технології виховної роботи» є: розвиток у майбутніх учителів педагогічного мислення, здатності до аналітичного осмислення педагогічної дійсності, навчання їх творчих підходів до розв'язання нестандартних педагогічних ситуацій, вміння приймати найбільш вдалі рішення у відповідності до педагогічних закономірностей, принципів виховання.

Вивчення курсу «Технології виховної роботи» спрямоване на формування у здобувачів вищої освіти наступних професійних компетентностей:

Інтегральна компетентність:

забезпечення освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти під час навчання польської мови, що передбачає здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми та застосування відповідних теорій і методів освітніх наук в галузі середньої освіти та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні (ЗК):

ЗК2. Здатність навчатися та самонавчатися.

ЗК3. Здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою, в тому числі з професійних питань.

ЗК5. Здатність збирати, інтерпретувати та застосовувати дані з різних джерел.

ЗК6. Здатність застосовувати знання на практиці.

ЗК8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК9. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК10. Здатність оцінювати і підтримувати якість роботи.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК2. Уміння застосовувати сучасні методики й освітні технології викладання польської мови (зокрема інформаційні) для забезпечення якості навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах.

ФК4. Здатність до розроблення навчально-методичних матеріалів для проведення занять (зокрема в інтерактивному режимі).

ФК5. Трансфер сучасних наукових досягнень та концепцій розвитку soft skills у ЗЗСО, практику навчання польської мови.

ФК7. Володіння методиками білінгвального та інтегрованого навчання мови і фахового змісту, основами дидактики багатомовності, методикою паралельного вивчення споріднених мов.

ФК8. Здатність до критичного аналізу власної педагогічної діяльності, обмін досвідом професійної діяльності. Готовність до виконання ролі фасилітатора та модератора у діалозі двох культур (рідної та іншомовної).

ФК9. Здатність реалізовувати управлінські функції (аналіз, прогнозування, організація, контроль, самоконтроль у процесі організаційно-методичної, навчально-методичної, науково-дослідної, виховної та інших видів професійної діяльності), організувати та керувати професійним розвитком осіб та груп та здатність до створення позитивного освітнього середовища для успішного оволодіння учнями навичками іншомовної компетентності.

ФК15. Уміння застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.

ФК16. Уміння застосовувати методи діагностування й контролю досягнень учнів ЗЗСО.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Демонструвати знання основ філософії, педагогіки, психології, що сприяють розвитку поглиблених когнітивних та практичних умінь/навичок, майстерності та інноваційності на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері середньої освіти, розвитку softskills, загальної культури й соціалізації особистості, в обсязі, необхідному для

розуміння причинно-наслідкових зв'язків у розвитку особистості, суспільства й уміння їх використовувати у професійній і соціальній діяльності.

ПРН3. Визначати сутність процесів навчання й виховання у середній школі, їх психолого-педагогічні основи в загальних поняттях та термінах, що є необхідним для успішної практичної діяльності.

ПРН4. Демонструвати розуміння ролі наукових досліджень у житті суспільства, усвідомлення значення науково-дослідницької складової в педагогічній професії в обсязі, необхідному для організації та проведення власних досліджень та впровадження їх результатів у практику.

ПРН7. Розробляти, планувати, організовувати власне теоретичне та експериментальне дослідження в професійній діяльності з метою вирішення актуальних проблем системи освіти в контексті діяльнісного та практичного підходів до організації освітнього процесу.

ПРН8. Демонструвати уміння критично використовувати світоглядні теорії та засвоєні теоретичні знання у сфері гуманітарних та професійно-орієнтованих дисциплін при розв'язанні практичних соціально-професійних та лінгводидактичних завдань, обирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання.

ПРН17. Виявляти готовність приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування майбутніх наслідків на основі отриманих професійних знань та практичних навичок.

ПРН18. Визначати рівень особистісного і професійного розвитку, автономно моделювати траєкторію особистісного самовдосконалення, виявляти здатність до самоорганізації професійної діяльності, застосовувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних практичних задач.

ПРН21. Організовувати та коректувати діяльність учнів в процесі навчання, демонструвати інтерперсональні та надпрофесійні навички.

ПРН22. Здатність до самостійного та автономного навчання упродовж життя, розвиток мотивів самоактуалізації у сфері професійної діяльності, уміння застосовувати творчі здібності, які характеризують готовність до створення принципово нових ідей.

ПРН23. Дотримуватись гігієнічних вимог при організації навчально-виховного процесу в школі з метою збереження і укріплення здоров'я дітей та підлітків; знати психологічні, фізіологічні, вікові та індивідуальні особливості школярів, оцінювати їх фізичний розвиток, зокрема учнів з особливими потребами.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Виховна робота в закладах загальної середньої освіти

Тема 1. Організація виховної роботи в закладах загальної середньої освіти

Сучасні виклики виховання. Засади сучасного виховання. Наукові підходи до сучасного виховання. Базові моральні цінності сучасного виховання. Основні

принципи виховання духовно-моральних цінностей. Основні конструкти виховного середовища закладу загальної середньої освіти та виховного простору сучасного учня. Необхідність формування критичного, креативного і піклувального мислення в учнів. Основні форми і методи організації виховного процесу. Пріоритети у вихованні компетентної особистості.

Тема 2. Виховання учнівського колективу

Структура й принципи функціонування колективу. Виховний вплив колективу. Шляхи виховної взаємодії класного керівника з учнівським колективом. Визначення провідних ознак учнівського колективу. Шляхи згуртування колективу. Формування ціннісного ставлення і суджень у школярів, вмінь вибудовувати доброзичливі й толерантні стосунки із учасниками освітнього процесу. Діяльність органів учнівського самоврядування з метою формування та розвитку громадянських, управлінських і соціальних компетентностей учнів, пов'язаних з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту, здорового способу життя тощо.

Тема 3. Організація діяльності класного керівника

Базові якості педагога-класного керівника як суб'єкта і організатора виховного процесу: професіоналізм, інформативна грамотність, широкий кругозір, педагогічна творчість, відкритість до нового, володіння інтерактивними методами, мобільність, комунікативність, критичне мислення, емоційна врівноваженість, особистісна гнучкість, здатність до самоаналізу та самоконтролю.

Зміст роботи класного керівника. Функції класного керівника нової української школи. Планування й здійснення класним керівником виховної роботи. Роль класного керівника в згуртуванні й вихованні учнівського колективу. Шляхи ефективної взаємодії класного керівника з учнівським колективом. Співпраця класного керівника з родинами учнів.

Тема 4. Виховна робота з учнями середнього шкільного віку

Психологічні особливості дітей підліткового віку. Специфіка підліткового віку як передумова виховної роботи з учнями 5-9 класів. Форми й методи виховної роботи в базових середніх класах. Шляхи формування особистісних якостей підлітків у позакласній роботі. Завдання виховної роботи з підлітками. Формування гуманістичного світогляду в учнів 5-9 класів. Технологія підготовки колективних творчих справ (КТС). Формування навичок толерантної та ненасильницької поведінки, спілкування та взаємодії.

Тема 5. Виховна робота зі старшокласниками

Психологічні особливості старшокласників і завдання виховної роботи в 10-11 класах. Особливості педагогічного спілкування й виховної роботи зі старшокласниками. Провідні завдання виховання старшокласників. Формування культури свободи та самодисципліни, відповідальності за своє життя, сміливості та реалізації творчого потенціалу як невід'ємних складників становлення особистості. Профорієнтаційна робота серед школярів.

Змістовий модуль 2.

Здійснення виховної роботи в закладах освіти та соціальних інститутах

Тема 6. Взаємодія школи, сім'ї і громадськості у вихованні молодого покоління

Педагогічна культура батьків як передумова сімейного виховання. Форми й засоби підвищення педагогічної культури батьків. Педагогіка партнерства, як форма взаємодії між учнем, учителем і батьками.

Роль громадських організацій у вихованні учнівської молоді. Шляхи залучення громадськості в процес виховання. Громадська діяльність учнів як чинник формування особистості.

Тема 7. Виховна діяльність в закладах позашкільної освіти та в групі продовженого дня в ЗЗСО

Історія становлення позашкільних організацій в Україні. Різновиди дитячих та юнацьких організацій. Провідні принципи функціонування закладів позашкільної освіти. Характеристика системи позашкільної освіти сучасної України. Форми виховної роботи в закладах позашкільної освіти. Роль педагога у функціонуванні дитячого гуртка. Виховна діяльність як важливий компонент освітнього процесу групи продовженого дня.

Тема 8. Специфіка виховної роботи в тимчасових дитячих та молодіжних об'єднаннях літніх оздоровчих таборів

Форми організованого дозвілля під час канікул. Планування виховної роботи в оздоровчих таборах. Провідні завдання, принципи організації й різновиди виховних заходів у літньому оздоровчому таборі. Формування громадянської культури, навичок здорового способу життя, дбайливого ставлення до довкілля в таборі з денним перебуванням дітей.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	У тому числі				усього	У тому числі			
		Л	П	Лаб.	С.р.		Л	П	Лаб.	С.р.
Змістовий модуль 1.										
Тема 1. Організація виховної роботи в закладах загальної середньої освіти	10	2	2		6	14	2	2		10
Тема 2. Виховання учнівського колективу	10	2	2		6	10				10
Тема 3. Організація діяльності класного керівника	10	2	2		6	10				10
Тема 4. Виховна робота з учнями середнього шкільного віку	15	2	4		9	13		2		11

Тема 5. Виховна робота зі старшокласниками	15	2	4		9	13		2		11
Разом за змістовим модулем 1	60	10	14		36	60	2	6		52
Змістовий модуль 2.										
Тема 6. Взаємодія школи, сім'ї і громадськості у вихованні молодого покоління	10	2	2		6	10				10
Тема 7. Виховна діяльність в закладах позашкільної освіти та в групі продовженого дня в ЗЗСО	10	2	2		6	10				10
Тема 8. Специфіка виховної роботи в тимчасових дитячих та молодіжних об'єднаннях літніх оздоровчих таборів	10	2	2		6	10				10
Разом за змістовим модулем 2	30	6	6		18	30				30
Усього	90	16	20		54	90	2	6		82

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Організація виховної роботи в закладах загальної середньої освіти.	2	2
2.	Виховання учнівського колективу.	2	
3.	Організація діяльності класного керівника.	2	
4.	Виховна робота з учнями середнього шкільного віку.	4	2
5.	Виховна робота зі старшокласниками.	4	2
6.	Взаємодія школи, сім'ї й громадкості у вихованні молодого покоління.	2	
7.	Виховна діяльність закладів позашкільної освіти.	2	
8.	Специфіка виховної роботи в тимчасових дитячих і молодіжних об'єднаннях літніх	2	

	оздоровчих таборів.		
	Всього	20	6

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Створити електронну базу документів, що стосуються виховання. Проаналізувати документи.	4	5
2.	Розробити план виховних заходів для згуртування колективу в одному із середніх класів. Запропонувати план виховних заходів для згуртування колективу в одному із старших класів. Розробити схему учнівського самоврядування в закладі загальної середньої освіти.	4	6
4.	Скласти професіограму класного керівника й оцінити за п'ятибальною системою власний рівень сформованості педагогічних компетенцій. Скласти розгорнутий план «Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти».	3	5
5.	Добавити перелік <i>форм і методів</i> виховної роботи з дітьми підліткового віку. Розробити план-конспект виховного заходу для дітей підліткового віку.	2	6
6.	Добавити перелік <i>форм і методів</i> виховної роботи зі старшокласниками. Розробити план-конспект виховного заходу для старшокласників.	2	6
7.	Розробити алгоритм проведення навчально-педагогічної гри: «Бесіда класного керівника з батьками учнів під час відвідування їх удома».	6	5

8.	Підготувати презентації організації виховних справ у закладах позашкільної освіти різного типу (за вибором).	2	5
9.	Розробити план «зустрічі за круглим столом» з метою обговорення актуальних проблем літнього відпочинку учнівської молоді.	2	5
	Разом	54	82

Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти здійснюється на семінарських заняттях.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських, практичних заняттях:

1–2 бали – здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв’язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання здобувача вищої освіти є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв’язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв’язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен опрацювати матеріал самостійно.

4 бали – здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об’єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв’язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

8. Індивідуальна робота

Здобувачі вищої освіти повинні вміти організувати позакласну та позашкільну виховну роботу з використанням різних інтерактивних форм та методів. Вони повинні знати теоретичний матеріал з даного освітнього компоненту, розробити два конспекти виховних заходів (один для учнів конкретного класу, другий загальношкільний) з публічним захистом (зі здобувачами вищої освіти групи або учнями закладу загальної середньої освіти).

Критерії оцінювання ІНДЗ

При розробленні критеріїв оцінки за ІНДЗ береться за основу повнота і правильність виконання завдання, ступінь усвідомлення та розуміння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу проблемного характеру; враховується здатність здобувача вищої освіти диференціювати, інтегрувати та уніфікувати отримані знання, застосовуючи наукову термінологію; уміння здійснювати самостійний пошук та використання додаткового матеріалу для глибокого, логічного та творчого аналізу вивченого; уміння творчо застосовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань тощо.

1 бал – здобувач вищої освіти має початковий рівень знань і не виявляє інтерес до навчального матеріалу; виконує практичне завдання без будь-яких власних висновків та узагальнень;

2 бали – здобувач вищої освіти виявляє первинний інтерес до навчального матеріалу; має фрагментарні навички в роботі з підручником, але самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання; практичне завдання виконує нецікаво;

3 бали – здобувач вищої освіти знає близько половини навчального матеріалу і здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача; описує явища, процеси без пояснень їх причин; за допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, але слабо орієнтується в поняттях; практичне завдання виконує стандартно;

4 бали – студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, але відтворює його з помилками та неточностями; здатен з помилками й неточностями дати визначення основних понять; відповіді на додаткові питання непослідовні та нелогічні; практичне завдання виконує не дуже старанно;

5 балів – здобувач вищої освіти має стійкі навички роботи з текстом підручника; може самостійно оволодіти більшою частиною навчального матеріалу; формулює поняття, наводить приклади, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; практичне завдання виконує без будь-яких власних висновків та узагальнень; здатен за необхідності використовувати наочні матеріали;

6 балів – здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; практичне завдання виконує шаблонно;

7 балів – здобувач вищої освіти самостійно відтворює домінуючу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати набуті знання при розв'язуванні психологічних задач; користується додатковими джерелами; практичне завдання виконує добросовісно;

8 балів – здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії та факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє застосовувати засвоєний матеріал у стандартних ситуаціях; практичне завдання виконує без узагальнень;

9 балів – здобувач вищої освіти уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних теоретичних положень; самостійно користується додатковими джерелами; свідомо контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію; старається самостійно виконувати практичне завдання;

10 балів – знання здобувача вищої освіти є достатньо повними; він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно описує певні явища з точки зору їх смислового взаємозв'язку; відповідь повна, логічна, обґрунтована; практичне завдання виконує з висновками та без узагальнень; з деякими фрагментарними неточностями;

11 балів – здобувач вищої освіти уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами та фактами, розглядати виявлені закономірності, робити самостійні висновки; загалом належною мірою контролює власну учбову діяльність; практичне завдання виконує з висновками та без узагальнень;

12 балів – здобувач вищої освіти володіє глибокими та міцними знаннями, здатен використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; практичне завдання виконує самостійно, не проявляючи творчості.

13 балів – студент самостійно визначає окремі цілі власної учбової діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну щодо власної; виконує практичне завдання старанно.

14-18 балів – здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; практичне завдання виконує з творчим підходом, власними висновками та узагальненнями.

19-20 балів – здобувач вищої освіти вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; активно розвиває свої обдарування та нахили; вільно висловлює перспективи у відповідній сфері; практичне завдання виконує самостійно, творчо.

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням слайдів, відеофільмів; педагогічні дослідження; розв'язування педагогічних задач або творчих завдань; моделювання освітнього

процесу або його фрагментів; вивчення матеріалів передового педагогічного досвіду; написання рефератів; семінарські заняття із розв'язуванням творчих та практичних завдань; пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, вправи, ілюстрації, демонстрація, робота з літературою, пізнавальні ігри, навчальна дискусія, виконання творчих завдань; робота над навчальним проектом тощо.

10. Методи контролю

Поточне тестування; оцінка за проєкт (ІНДЗ); контрольні роботи, самостійні роботи, усне опитування, оцінка за творче завдання, підсумковий тест.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти 4 семестр

ЗМ 1 (1-5)	ЗМ 2 (6-8)	Підсумковий контроль	ІНДЗ	Всього
35	15	30	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання за національною шкалою

Оцінка А «5» («відмінно») (90–100): здобувач вищої освіти виявляє міцні, глибокі та системні знання навчально-програмованого матеріалу; відповідь здобувач вищої освіти повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення навчального матеріалу; демонструє вміння самостійно знаходити та

користуватися джерелами інформації, критично оцінювати окремі нові факти, явища, ідеї, встановлювати причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки, робити аргументовані висновки; користується широким арсеналом засобів доказів власної думки, вирішує складні проблемні завдання; виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способів розв'язання практичних завдань; творчо застосовує професійні вміння і навички; вміє пов'язати теорію з практикою; володіє культурою викладу інформації, мова здобувач вищої освіти грамотна.

Оцінка В «4» («добре») (82–89): здобувач вищої освіти виявляє міцні, повні, ґрунтовні знання навчально-програмованого матеріалу; демонструє розуміння основоположних теорій і фактів, вміння аналізувати, порівнювати та систематизувати інформацію, встановлювати зв'язок з обраною професією та робити висновки; використовує загальновідомі докази у власній аргументації; вільно застосовує матеріал у стандартних ситуаціях; відповідь здобувач вищої освіти в цілому правильна, логічна та достатньо обґрунтована, однак при відповіді та виконанні практичних завдань допускає несуттєві помилки; рівень мовленнєвої культури відповідає загальноприйнятим нормам.

Оцінка С «4» («добре») (75–81): здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, проте його знання недостатньо глибокі та осмислені; відповідь на рівні загальних уявлень про предмет; демонструє деяке порушення логічності й послідовності викладу матеріалу; виявляє вміння частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити певні, але неконкретні й неточні висновки; не вміє пов'язати теоретичні положення з практикою; має фрагментарні навички в роботі з джерелами інформації; виявляє невисоку культуру викладу знань.

Оцінка Д «3» («задовільно») (67–74): здобувач вищої освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє елементарні знання фактичного матеріалу; викладає матеріал уривчастими реченнями, при відповіді допускає суттєві помилки, які не здатен виправити після коректування запитань; недостатньо володіє розумовими операціями; відсутні уміння і навички у роботі з джерелами інформації; не вміє логічно мислити та викласти свою думку.

Оцінка Е «3» («задовільно») (60–66): має мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному недостатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання у практичних ситуаціях.

Оцінка F «2» (35-59) (з можливістю повторного складання): здобувач вищої освіти не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань у практичних ситуаціях; демонструє; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок у навчально-дослідній та практичній діяльності.

Оцінка FX «2» («незадовільно») (0–34) (з обов'язковим повторним курсом): не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не

орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань у практичних ситуаціях.

12. Методичне забезпечення

Ефективна реалізація програми передбачає у наявності:

- державні закони, нормативні документи, концепції національного виховання, навчальні підручники, навчально-методичні посібники для закладів вищої освіти, монографії;
- навчальні програми та методичні рекомендації до них;
- періодичні публікації з актуальних питань, посібники, розроблені для здобувачів вищої освіти (тематичні розробки модулів, структурно-логічні схеми навчальних тем, приклади конспектів занять і зразки творчих робіт, таблиці з орієнтовним плануванням, методичні рекомендації до написання ІНДЗ та інші);
- інтерактивний комплекс слайдів до окремих тем (виконання в програмі Microsoft Power Point).

13. Рекомендована література

Базова:

1. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посібник для студентів ВНЗ. 4-те вид., стереотип. К.: Академвидав, 2012. 615 с.
2. Зайченко І. В. Педагогіка: навч. посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. 3-ге вид. К.: Ліра-К, 2016. 608 с.
3. Кузьмінський А. І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: підручник для студентів ВНЗ. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання-Прес, 2007. 447 с.
4. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навч. посібник. 5-е вид., випр. і доп. К.: «КДНК», 2007. 615 с.
5. Нова українська школа: порадник для вчителя: навч.-метод. посібник / за ред. Н. М. Бібік. К.: Літера ЛТД, 2018. 159 с.
6. Програма «Нова українська школа» у поступі до цінностей: Київ, 2018. 40 с.

Допоміжна:

1. Бобир О. В. Етикет учителя: навчально-методичний посібник для ВНЗ. К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. 216 с.
2. Бойправ М. Д. Психологія виховання та самовиховання: навч.-метод. посіб. для студ. пед. спец. вищ. навч. закл. Ніжин, держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2007. 109 с.
3. Виховання моральності підростаючого покоління: науково-методичний посібник / К. І. Чорна, В. О. Білоусова, Н. І. Ганнусенко та ін.; за ред. К. І. Чорної; Ін-т пробл. виховання АПН України. К.: Богдана, 2005. 285 с.
4. Волкова Н. П. Педагогіка: посібник. К.: Видавничий центр «Академія» 2001. 567 с.
5. Галузяк В. М., Холковська І. Л. Діагностичний інструментарій класного керівника. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2013. 200 с.

6. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
7. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
8. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність: підручник. К.: Вища шк., 2004. 422 с.
9. Інклюзивна освіта. Досвід проекту: зб. статей / Канад.-укр. проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні»; упоряд. Д. М. Мазін, Ю. М. Найда. К.: ТОВ ВД «Плеяди», 2013. 214 с.
10. Іова В. Ю., Красномоєць Л. В. Інноваційні методи виховання: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Мошак, 2006. 174 с.
11. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. 2-ге вид., доповн. і переробл. [ред. Т. М. Коліна, Л. О. Біда]. К.: Вища шк., 2005. 341 с.
12. Концепція «Нова українська школа». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
13. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді..
14. Концепція розвитку педагогічної освіти України URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/Prezentacii/konceptia-rozvitku-pedagogichnoi-osviti.pdf>
15. Корнієнко Софія, Корнієнко Сергій. Сім'я і дитячий садок – одна родина: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2017. 180 с.
16. Кузьмінський А. І. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навч. посібник. К.: Знання, 2006. 311 с.
17. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: підручник для студентів ВНЗ. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання-Прес, 2007. 447 с.
18. Лозова В. І. Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посібник. Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. 2-е вид. випр., доп. Харків: «ОВС», 2002. 236 с.
19. Мазоха Д. С. Педагогіка: навч. посібник для студентів ВНЗ. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 232 с.
20. Максимюк С. П. Педагогіка: навч. посібник. К.: Кондор, 2005. 667 с.
21. Мартиненко С. М. Загальна педагогіка: навч. посібник. К.: МАУП, 2002. 172 с.
22. Медвідь Л. А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: навч. посібник. К.: Вікор, 2003. 335 с.
23. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навч. посібник. К.: «КДНК», 2001. 608 с.
24. Національна стратегія розвитку освіти на період до 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>. (дата звернення: 25.08.2020.)
25. Омеляненко В. Л. Настільна книга класного керівника. Х.: Вид. група «Основа», 2007. 328 с.
26. Омеляненко В. Л. Педагогіка: завдання і ситуації: практикум. 2-ге вид., випр. К.: Знання-Прес, 2006. 423 с.

27. Пащенко І. М., Красноштан І. В. Педагогіка. К.: ЦУЛ, 2019. 228 с.
28. Педагогіка: хрестоматія / уклад.: А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. К.: Знання-Прес, 2003. 700 с.
29. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти. *Інформ. збірник Міністерства освіти і науки України*. 2000. № 22. С. 3–7.
30. Проєкт Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 роки. http://tnpu.edu.ua/EKTS/proekt_koncepc.pdf
31. Реформа освіти та науки. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti>.
32. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка. К.: Рад. школа, 1978. 263 с.
33. Сухомлинський В. О. Духовний світ школяра. Вибр. тв. в 5 т. К.: Рад. школа, 1976. Т. 1. С. 207–400.
34. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором школи. Вибрані твори. в 5 т. К.: Рад. школа, 1997. Т. 4. С. 391–626.
35. Трухін І. О., Шпак О. Т. Основи шкільного виховання: навч. посіб. для студ. пед. навч. закл. К.: ЦУЛ, 2004. 368 с.
36. Фіцула М. М. Педагогіка: навч. посібник. К.: «Академія», 2001. 528 с.
37. Холковська І. Л. Методика виховної роботи: курс лекцій. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2016. 192 с.
38. Холковська І. Л. Методика виховної роботи: практикум. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2016. 207 с.
39. Холковська І. Л. Організація діяльності класного керівника. Вінницький держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2005. 194 с.
40. Ягупов В. В. Педагогіка: навч. посібник. К.: Либідь, 2002. 560 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Новини педагогіки, електронна бібліотека видань з історії педагогіки. URL: <http://pedagogic.ru/books/item/f00/s00/z0000018/index.shtml>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека ім. В. О. Сухомлинського. URL : http://www.library.edu-ua.net/scientific_information_work/suhomlynskiy/
3. Електронна бібліотека педагогічної літератури. URL: <http://pedagogic.ru/books/item/f00/s00/z0000018/st006.shtml>
4. Посилання на популярні педагогічні Інтернет-ресурси. URL: http://sloboda.at.ua/publ/sajti_institutiv_pisljadiplomnoji_pedagogichnoji_osviti/1-1-0-68
5. Педагогічні бібліотеки. URL: <http://lib.ua-ru.net/diss/cont/23693.html>
6. Збірник наукових праць «Педагогіка 2010». URL : <http://bdpu.org/news/new060410>
7. Сайти для педагогів: новини, публікації, електронні бібліотеки, форуми URL: <http://krok.org.ua/rod-ukr.php>
8. Педагогічні журнали, газети. URL: <http://dir.meta.ua/.../education-news/>

9. Електронний архів журналу «Педагогічний вісник». [URL : <http://nbuv.gov.ua/.../08knapop.htm>]

10. Електронні журнали та газети – Портал сучасних педагогічних ресурсів. URL: http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_e-magazines/

11. Електронна онлайн-бібліотека. URL: <http://readbookz.com/books/172.html>

12. Електронна бібліотека з практичної педагогіки. URL : <http://freebooks.net.ua/uchebniki/humanitarni/othera/52071-m.drjebb1-i-dzh.stringer-putevoditel-po.html>